

Повноваження органів державної фіскальної служби України як органів адміністративної юрисдикції: деякі проблемні питання

Ищенко В.В., викладач кафедри публічного права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»

Протягом 2012-2014 рр. відбулися кілька кардинальних реорганізацій системи податкових органів України, внаслідок чого виникли певні проблемні питання

щодо регулювання повноважень їх правонаступників як органів адміністративної юрисдикції. Так, постановою Кабінету Міністрів України «Про утворення Державної фіскальної служби» від 21 травня 2014 р. № 160 було утворено Державну фіскальну службу України (далі - ДФС) як центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України, шляхом реорганізації (перетворення) Міністерства доходів і зборів України, утвореного, в свою чергу, шляхом реорганізації Державної митної служби України та Державної податкової служби України указом Президента України «Про деякі заходи з оптимізації системи центральних органів виконавчої влади» від 24 грудня 2012 р. № 726/2012.

Відповідно до п. 1 Положення про Державну фіскальну службу України (затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 21 травня 2014 р. № 236) ДФС є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України і який реалізує державну податкову політику, державну політику у сфері державної митної справи, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, державну політику у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового, митного законодавства, а також законодавства з питань сплати єдиного внеску. Згідно абз. 24 п. 4 зазначеного Положення ДФС відповідно до покладених на неї завдань здійснює у випадках, передбачених законом, провадження у справах про порушення митних правил та у справах про адміністративні правопорушення. Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України «Питання Державної фіскальної служби» від 17 липня 2014 р. № 651-р на ДФС було покладено функції і повноваження Міністерства доходів і зборів, що припиняється, зокрема, і його повноваження як органу адміністративної юрисдикції.

Відповідно до ч. 1 ст. 234² КУпАП органи доходів і зборів (нині - органи державної фіскальної служби) мають право розглядати справи про адміністративні правопорушення та накладати адміністративні стягнення за ст. 163¹³ (порушення порядку приймання готівки для подальшого її переказу), 163¹⁵ (порушення порядку проведення готівкових розрахунків та розрахунків з використанням електронних платіжних засобів за товари (послуги)), 164¹ (порушення порядку подання декларації про доходи та ведення обліку доходів і витрат), ч. 3-6 ст. 166⁶ (порушення порядку припинення юридичної особи), ст. 188²³ (перешкодження уповноваженим особам органів доходів і зборів у проведенні перевірок) КУпАП. При цьому в ч. 1 ст. 234² КУпАП, незважаючи на те, що всю ст. 234² КУпАП Законом України від 4 липня 2013 р. № 406-VII було викладено в новій редакції, згадується назва ст. 164¹ КУпАП в редакції, що діяла до 16 лютого 2005 р., а тому необхідно узгодити зміст ч. 1 ст. 234² КУпАП зі ст. 164¹ КУпАП (в редакції Закону України від 12 січня 2005 р. № 2322-IV). Крім цього, відповідно до ч. 1 ст. 522 МК України саме органи доходів і зборів нині розглядають справи про порушення митних правил, передбачені ст. 468-470, 474, 475, 477-481, 485 МК України, які раніше розглядали митні органи.

Посадові особи органів державної податкової служби України (нині - органів державної фіскальної служби України) відповідно до ч. 2 ст. 255 КУпАП на даний час мають право складати протоколи про ті адміністративні правопорушення, справи про вининення яких вони розглядають (ст. 163¹³, 163¹⁵, 164¹, ч. 3-6 ст. 166⁶, ст. 188²³ КУпАП), а крім цього, згідно з п. 1 ч. 1 ст. 255 КУпАП - також про всі адміністративні правопорушення у сфері оподаткування (ст. 155¹, 163¹ - 163⁴, 164⁵, 177² КУпАП), деякі адміністративні правопорушення у сфері фінансів та підприємницької діяльності (ст. 51², 162¹, 162², 163¹², 164,

164¹⁶, 166¹⁶, 166¹⁷ КУпАП), про всі адміністративні корупційні правопорушення (ст. 172⁴ - 172⁹ КУпАП), а також про всі порушення митних правил (ст. 468-485 МК України). Відповідно до підп.350.1.10 п.350.1 ст.350 Податкового кодексу України (далі - ПК України) податкова міліція складає протоколи та розглядає справи про адміністративні правопорушення у випадках, передбачених законом. Оскільки згідно з п.348.1 ст.348, п.349.1 ст.349 ПК України та абз.2 п.7 до п. 1 Положення про Державну фіскальну службу України підрозділи податкової міліції входять до складу ДФС України, то: по-перше, підрозділи податкової міліції мають право розглядати справи про ті ж адміністративні правопорушення, що й органи доходів і зборів (ст. 163¹³, 163¹⁵, 164¹, ч.3-6 ст. 166⁶, ст.188²³ КУпАП); по-друге, посадові особи податкової міліції мають право складати протоколи про ті ж адміністративні правопорушення, що й органи доходів і зборів (ст.51², 155¹, 162¹, 162², 163¹ - 163⁴, 163¹², 164, 164⁵, 164¹⁶, 166¹⁶, 166¹⁷, 172⁴ - 172⁹, 177² КУпАП).

Від імені органів доходів і зборів (нині - органів державної фіскальної служби України) розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення мають право керівники органів доходів і зборів (нині - органів державної фіскальної служби України) та їх заступники (ч.2 ст.234² КУпАП), а від імені митниць справи про порушення митних правил розглядаються керівниками цих митниць або їх заступниками (ч.1 ст.523 МК). Систему територіальних органів державної фіскальної служби України визначено постановою Кабінету Міністрів України «Про утворення територіальних органів Державної фіскальної служби та визнання такими, що втратили чинність, деяких актів Кабінету Міністрів України» від 6 серпня 2014 р. № 311, а систему органів податкової міліції - в п. 349.1 ст. 349 ПК.

Таким чином, текст КУпАП потребує узгодження зі структурою органів державної фіскальної служби України шляхом внесення наступних змін: в назві та тексті ст. 163³, 166[@], 188²³, 234² КУпАП слова «орган доходів і зборів» необхідно замінити словами «орган державної фіскальної служби» у відповідному відмінку та числі, а в п.1 ч.1 ст. 255 КУпАП слова «органів державної податкової служби» замінити словами «органів державної фіскальної служби».

Особливості здійснення прокурором захисту інтересів держави в суді за новим Законом України «Про прокуратуру»

Казак О.А., здобувач Національної академії прокуратури України
Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Наулік Н.С.*

Прокуратура України з метою захисту прав і свобод людини, загальних інтересів суспільства та держави виконує функції, покладені на неї державою, однією з яких є представництво інтересів громадянина або держави в суді у випадках, визначених законом.

14 жовтня 2014 року Верховною Радою України прийнято новий Закон України «Про прокуратуру», який набуде чинності 25 квітня 2015 року [1]. Його прийняття спрямоване на законодавче вдосконалення засад організації діяльності прокуратури України з метою імплементації європейських стандартів, позбавлення прокуратури надмірних повноважень щодо здійснення нагляду за дотриманням законів, закріплення положень, покликаних підвищити професіоналізм прокурора і його незалежність, а також передбачити участь